

“`html

Lektionsplanering

Årskurs: Gymnasiet

Ämne: Svenska 3

Tema: Kritisk diskursanalys: makt och ideologi

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Undervisningen ska ge kunskaper om centrala skönlitterära verk och författarskap samt förmåga att sätta dessa i samband med kontext och maktstrukturer.

Diskussioner och analyser av ideologi och makt i olika texter, en viktig del i den kritiska diskursanalysen.

Betygskriterium (E)

Eleven kan med säkerhet läsa och arbeta med litterära och kritiska texter samt analysera och reflektera över dessa.

Eleven kan formulera och försvara egna åsikter i diskussioner samt ge välgrundade argument för sina ståndpunkter.

Lärarledda instruktioner

1. Introduktion till kritisk diskursanalys (15 min)

- Diskutera vad kritisk diskursanalys innebär.
- Ge exempel på hur språk kan spegla makt och ideologi.
- Inkludera exempel från kända texter.
- Ställ frågor för att engagera eleverna i diskussionen.

2. Textanalys (20 min)

- Välj en text som belyser makt och ideologi.
- Arbeta i grupper för att analysera diskurser.
- Identifiera språkbruk som signalerar makt.
- Diskutera i grupper och sammanfatta analysen skriftligt.

3. Presentation av analyser (10 min)

- Varje grupp presenterar sin textanalys.
- Ge varandra konstruktiv feedback.
- Ställ frågor för att uppmuntra djupare diskussion.
- Sammanfatta viktiga lärdomar för hela klassen.

4. Sammanfattning och reflektion (5 min)

- Sammanfatta vad som lärts under lektionen.
- Be eleverna reflektera över vad de tagit med sig.
- Ställ frågor för att samla in feedback om lektionen.

Ämnesinnehåll

- **Kritisk diskursanalys:** En inblick i hur språk formar och reflekterar maktstrukturer.
- **Språk och makt:** Hur olika språkbruk kan påverka och bevara maktrelationer.
- **Ideologi:** Vad ideologi är och hur den manifesterar sig i olika texter.
- **Textanalys:** Verktyg och metoder för att granska och analysera texter.
- **Argumentation:** Utveckla förmågan att argumentera för sina analyser och ståndpunkter.

Ordkollen

Ord	Förklaring	Etymologi
Diskurs	Det sätt på vilket vi pratar eller skriver om ett ämne.	Kommer från latinets "discursus", som betyder "att springa fram och tillbaka".
Ideologi	En samling av idéer och värderingar som formar vår syn på samhället.	Från franska "idéologie", som myntades under den franska revolutionen.
Makt	Förmågan att påverka eller kontrollera något.	Germanska rötter, relaterad till att kunna eller ha kapacitet.

Diskussionsfrågor

- **A.** Hur visar språket maktrelationer i olika sammanhang? Ge exempel.
- **B.** Kan vi alltid lita på den information vi får? Reflektera över maktperspektivet i nyhetsrapporter.
- **C.** På vilket sätt kan språk användas för att både stärka och motarbeta maktstrukturer?

Aktivitet

Eleverna delas in i grupper och ges i uppgift att analysera en aktuell artikel utifrån diskursanalysens perspektiv. De ska identifiera språkliga val som tyder på makt och ideologi och förbereda en presentation om sina fynd. Aktiviteten syftar till att konkretisera teorin genom praktisk tillämpning.

Exit-ticket

Fråga	Svar
Vad är kritisk diskursanalys?	En metod för att analysera hur språk och makt samverkar.
Ge exempel på hur språk kan påverka maktstrukturer.	Språkbruk i media kan förstärka stereotyper.
Vad innebär ideologi?	En uppsättning av idéer som formar våra syner på verkligheten.

Hemuppgift

Eleverna ska skriva en uppsats där de analyserar en text av sitt val och tillämpar kritisk diskursanalys. De ska fokusera på att identifiera maktstrukturer och ideologier i texten, och diskutera hur dessa påverkar läsarens uppfattning.

Citat

“Språk är makt; det påverkar verkligheten.” - Rúben Alves Detta citat belyser hur språk inte bara är ett kommunikationsmedel utan också ett verktyg för att forma och kontrollera sociala realiteter. Det knyter an till lektionen genom att betona vikten av kritisk diskursanalys i förståelsen av makt och ideologi.

“`

Tags: [Gymnasiet](#), [Lektion](#)